

Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku)

D. Technická část

I. Posouzení zdravotního stavu

Zdravotní stav poškozeného po úrazu, nemoci nebo jiném poškození na zdraví, popřípadě po jejich zhoršení, lze považovat za ustálený až po skončení kontinuálně probíhající léčby předpokládaného vývoje následků zdravotního poškození. Okolnost, kdy došlo k ustálení zdravotního stavu poškozeného, je třeba hodnotit komplexně, nikoliv zvláště pro jednotlivé lékařské obory, na které se lékařská věda formálně dělí.

II. Znalecká činnost

Doporučuje se, aby jako důkaz v soudních sporech byly využity znalecké posudky vypracované znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví (vyhláška č. 505/2020 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, jiná osvědčení o odborné způsobilosti, osvědčení vydaná profesními komorami a specializační studia pro obory a odvětví, účinná od 1. 1. 2021), který splňuje následující kvalifikační předpoklady:

- získání specializované způsobilosti v některém z vyjmenovaných lékařských oborů
- absolvování specializačního kurzu zaměřeného na hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví

Tímto způsobem bylo v návaznosti na zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, přejmenováno a upraveno dosavadní znalecké odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, založené vyhláškou č. 123/2015 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti, účinnou do 31. 12. 2020.

Znalecké posudky lze zpracovávat na webovém rozhraní (od roku 2018 na www.nahradazsu.cz), které bylo vytvořeno za účelem technické podpory a garance správnosti výpočtu. Výpočet bez uložení dat lze provést i v bezplatně přístupné aplikaci Kalkulačka na www.datanu.cz.

III. Přehled domén

Přehled domén, do nějž se odborné závěry znalce zapisují, aby mohl být proveden výpočet podle váženého průměru jednotlivých položek:

	Relativní váha	Stupeň obtíže - KAPACITA	% obtíže stanovené lékařem	Stupeň obtíže - VÝKON	% obtíže stanovené lékařem	% obtíže korigované vahou
D1 Učení se a aplikace znalostí						
<i>Účelné smyslové zkušenosti</i>						
D110 Pozorování						
D115 Naslouchání						
D 120 Jiné účelné vnímání						
Základní učení						
D 130 Opisování						

D 135 Opakování						
D 140 Učení - čtení						
D 145 Učení - psaní						
D 150 Učení - počítat						
D 155 Získání dovedností						
<i>Aplikace znalostí</i>						
D 160 Soustředění pozornosti						
D 163 Myšlení						
D 166 Čtení						
D 170 Psaní						
D 172 Počítání						
D 175 Řešení problémů						
D 177 Rozhodování						
Celkem						
D2 Všeobecné úkoly a požadavky						
D 210 Provádění jednotlivého úkolu						
D 220 Provádění mnohočetných úkolů						
D 230 Vykonávání běžné denní povinnosti						
D 240 Zvládnutí obtíží a jiných psychických nároků						
D 240 Zvládnutí obtíží a jiných psychických nároků						
Celkem						
D3 Komunikace						
<i>Komunikace - přijímání, vnímání</i>						
D 310 Přijímání mluvených zpráv / D 320 Přijímání zpráv ve znakové řeči						
D 315 Přijímání neverbálních zpráv						
D 325 Přijímání psaných zpráv						
<i>Komunikace - vytváření</i>						
D 330 Mluvení / D 340 Vytváření zprávy ve formální znakové řeči						
D 335 Vytváření neverbální zprávy						
D 345 Psaní zpráv						
<i>Konverzace a používání komunikačních pomůcek a technik</i>						
D 350 Konverzace						
D 355 Diskuze						
D 360 Používání komunikačních pomůcek a technik						
Celkem						
D4 Pohyblivost						
<i>Měnění a udržování pozice těla</i>						
D 410 Měnění základní pozice těla						
D 415 Udržení pozice těla						
D 420 Přemísťování						
<i>Nošení předmětů, pohybování a zacházení s nimi</i>						
D 430 Zvedání a nošení předmětů						
D 435 Přemísťování předmětů pomocí						

dolních končetin						
D 440 Využití ruky k jemným pohybům						
D 445 Využití ruky a paže						
Chůze a pohyb						
D 450 Chůze						
D 455 Pohyb						
D 460 Pohyb porůznych lokalitách						
Pohyb pomocí dopravy						
D 470 Používání dopravy						
D 475 Řízení						
Celkem						
D5 Péče o sebe						
D 510 Sám se umýt						
D 520 Péče o části těla						
D 530 Používání toalety						
D 540 Oblékání						
D 550 Jídlo						
D 560 Pití						
D 570 Péče o své zdraví						
Celkem						
D6 Život v domácnosti						
Získávání nezbytných životních potřeb						
D 610 Získání obydlí						
D 620 Získání nezbytných věcí						
Domácí úkony						
D 630 Příprava jídla						
D 640 Vykonávání domácích prací						
Starat se o domácnost a pomoc ostatním						
D 650 Péče o předměty v domácnosti						
D 660 Pomoc druhým						
Celkem						
D7 Mezilidská jednání a vztahy						
Základní mezilidské vztahy						
D 710 Základní mezilidská jednání						
D 720 Složitá mezilidská jednání						
Zvláštní mezilidské vztahy						
D 730 Jednání s cizími lidmi						
D 740 Formální společenské vztahy						
D 750 Neformální společenské vztahy						
D 760 Rodinné vztahy						
D 770 Intimní vztahy						
D 798 Schopnost reprodukce						
Celkem						
D8 Hlavní oblasti života						
Výchova						
D 810 Neformální výchova						
D 839 Formální vzdělávání						
Práce a zaměstnání						
D 840 Vzdělávání (příprava na práci)						

D 845 Získání, udržení a ukončení zaměstnání						
D 850 Placené zaměstnání						
Ekonomická činnost						
D 860 Základní ekonomické operace						
D 865 Složitě ekonomické operace						
D 870 Ekonomická soběstačnost						
Celkem						
D9 Život komunitní sociální, občanský						
D 910 Život v komunitě						
D 920 Rekreační a volný čas						
D 930 Náboženství a duchovní život						
D 950 Politický život a občanství						
Celkem						
Celkem (D1 až D9)						

Tabulka Kvalifikátorů aktivit a participací

Kód	Text	%
0	žádná obtíž (nepřítomná, zanedbatelná)	0,00
1	lehká obtíž (mírná, nízká ...)	14,50
2	středně těžká obtíž (zřetelná, větší ...)	37,00
3	těžká obtíž (vysoká, extrémní ...)	72,50
4	úplná obtíž (úplná...)	100,00

Výchozí rámcová částka

ZSU

IV. Pravidla pro výpočet celkového stupně (procenta) postižení funkčních schopností

- 1) Kapacita i Výkon se hodnotí procentem či stupněm obtíže. Zapisuje se buď přesně stanovené procento či procento průměrné, je-li stanoven pouze stupeň: 0 – 0, 1 – 14,5, 2 – 37, 3 – 72,5, 4 – 100 (viz Tabulka kvalifikátorů aktivit a participací). V případě hodnocení obou, stanoví se pro danou doménu výsledné procento jejich průměrem.
- 2) Výpočet celkového stupně postižení se řídí pravidlem váženého průměru jednotlivých domén nejprve v rámci kapitoly a poté i jednotlivých kapitol v rámci celku; váha je u všech stejná. Proto se zjištěné procento u každé domény koriguje její relativní váhou v rámci kapitoly, tj. násobí se poměrem vůči celkovému počtu domén v kapitole (D1 – 0,0625, D2 – 0,25, D3 – 0,1111, D4 – 0,0833, D5 – 0,1429, D6 – 0,1667, D7 – 0,1250, D8 – 0,1250 a D9 – 0,25). Takto zjištěná korigovaná procenta se v rámci jednotlivých kapitol sečítají a za každou kapitolu se tak dosahuje celkové korigované procento. Protože váha jednotlivých kapitol je

shodná (0,1111), součet jim odpovídajících korigovaných procent dává výsledné procento omezení funkčních schopností (0 – 100%).

V. Pravidla pro stanovení výše náhrady

Metodika doporučuje při stanovení výše náhrady vyjít ze statistického údaje, jímž je hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikl nárok, tj. vznikla bolest nebo se ustálil zdravotní stav poškozeného (viz body VI. a X. části A. Preambule). Tento statistický údaj je zjistitelný na webových stránkách Českého statistického úřadu (www.czso.cz) postupem Úvod > Vydáváme > Rychlé informace > Průměrné mzdy; údaj za celý rok je obsažen v textu týkajícím se 4. čtvrtletí příslušného roku.

Rok (vznik bolesti či ustálení zdravotního stavu)	Hodnota bodu (bolestné)	Výchozí rámcová částka (ZSU)	Hrubá měsíční nominální mzda
2014	251,28 Kč	10.051.200 Kč	25.128 Kč (2013)
2015	256,86 Kč	10.274.400 Kč	25.686 Kč (2014)
2016	264,67 Kč	10.586.800 Kč	26.467 Kč (2015)
2017	275,89 Kč	11.035.600 Kč	27.589 Kč (2016)
2018	295,04 Kč	11.801.600 Kč	29.504 Kč (2017)
2019	318,85 Kč	12.754.000 Kč	31.885 Kč (2018)
2020	341,25 Kč	13.650.000 Kč	34.125 Kč (2019)
2021	356,11 Kč	14.244.400 Kč	35.611 Kč (2020)
2022	378,39 Kč	15.135.600 Kč	37.839 Kč (2021)
2023	403,53 Kč	16.141.200 Kč	40.353 Kč (2022)